

Vik eet geen kip Tekst webinar

Goede avond. Fijn dat jullie erbij kunnen zijn. Ik ben Werner Bosman en heb voor jullie een verhaaltje voor het slapengaan. Het verhaal van Vik. En zoals jullie konden lezen op de uitnodiging is Vik een vos. Een vos die net iets anders is dan andere vossen.

Voorlezen verhaal met ondersteuning van prenten.

1-20 *Vik is een vos. ...*

Zoals je kon horen, schreef ik het verhaal met eenvoudige taal en eenlettergrepige woorden. Dit is een bewuste keuze. We slaan zo een brug tussen de derde kleuterklas en het eerste leerjaar. De kleuters kunnen luisteren, kijken en vertellen. Nadien kunnen leerlingen van het eerste leerjaar dit verhaal zelf lezen.

Maar dit is eerder het vormelijke aspect, terwijl het verhaal vooral inhoudelijke kansen biedt tot gesprek over inclusie.

Een verhaal dat begon bij Vic

21 Maar eerst kort iets over de ontstaansgeschiedenis. ‘Vik eet geen kip’ werd geboren in mijn hoofd na de geboorte van ons eerste kleinkind ‘Vic’. Op zijn geboortekaartje stond een vosje. Zo kwam ik op ‘Vik is een vos’ en later ‘Vik eet geen kip’. Aanvankelijk bleef het bij een verhaaltje op een A4 dat enkel circuleerde binnen onze familie.

22 Tot tante Liese besloot om voor de eerste verjaardag van Vic het verhaal te laten illustreren door haar vriendin, Carolien van Sas. Carolien bracht met haar heel specifieke tekenstijl en humor het verhaal tot leven. Het werd een boekje gedrukt op drie exemplaren.

Later gebruikte ik de digitale versie van het boekje tijdens één van onze vergaderingen op onze pedagogische begeleidingsdienst. Van waaruit het via een paar collega’s terecht kwam bij een aanzienlijk aantal zorgcoördinatoren van Oost-Vlaanderen. En toen ging de bal aan het rollen. Ik kreeg heel wat positieve reacties en evenveel vragen om het boekje uit te geven. Vandaag is de uitgave een feit dankzij de steun van SIG, waarvoor dank.

23 Waarom raakt dit eenvoudige verhaal zoveel mensen?

De vraag die bij mij na de positieve reacties opborrelde, was: “Wat maakt nu dat dit eenvoudig verhaaltje zoveel kleine en grote mensen aanspreekt of raakt?”.

Iedereen leest en interpreteert vaak verhalen vanuit het eigen referentiekader. Ook het verhaal van ‘Vik eet geen kip’. Dat is helemaal normaal. Vandaag geef ik jullie graag mee hoe ik naar het verhaal kijk aangevuld met inzichten vanuit gesprekken met jonge en oudere lezers of luisteraars.

24 Zoals aangekondigd, draait het thema van ‘Vik eet geen kip’ rond inclusie. Inclusie komt van het Latijn ‘Includere’ met als stam ‘cludere’ wat o.a. ‘sluiten’ betekent. Je hebt

zowel excludere als includere. Laat het ons vanavond bij ‘includere’ houden. Inclusie heeft twee aspecten. Zowel jezelf als de ander insluiten of anders gezegd ‘Jezelf aanvaarden zoals je bent’ en ‘Anderen aanvaarden zoals ze zijn’. Dit thema raakt mij, hopelijk ook jou.

25 Over Vik en Kip

Vik is een vos. Hij is heel nieuwsgierig. Hij wil de wereld rond het vossenhol, waarin hij geboren werd, ontdekken. Zo huppelt hij door de wei waarin allerlei moois is te zien: het gras, de bloem en de bij. Die kende hij al.

26 Maar plots ziet hij iets dat hij niet kent. Vik is vooral nieuwsgierig en wil dat ‘andere’ leren kennen. De beste manier om dit te doen is naar de ander toestappen en ermee in gesprek treden. Een goed gesprek begint met het stellen van een interessante vraag. “Wat ben jij?”. Vik en Kip leren elkaar beter kennen.

27 Onmiddellijk ontdekken ze bij elkaar zowel gelijkenissen als verschillen. Zo hebben ze beiden een kop en een bek. Maar toch zijn deze niet hetzelfde. En dat vinden ze helemaal OK. Ook zijn er dingen die Kip kan en Vik niet. Zo probeert Vik op één poot te staan, maar dat lukt hem niet.

28 Maar ook dat vindt Kip OK. Vanuit hun samen praten en spelen, ontstaat aanvaarding van zichzelf en de ander. Ze vinden elkaar leuk en willen elkaar graag terugzien. Vik rent welgezind naar huis.

29 Maar daar gebeurt het. Vik komt laat thuis. Het eten is reeds lang klaar. Plots stelt de moeder van Vik de onwaarschijnlijke vraag ‘Wil je kip?’. En dan volgen de zinnen die jonge kinderen graag uit volle borst mee roepen ‘Wat? Kip? Ik eet geen kip!’.

30 Vanaf dat moment staat de wereld in het vossenhol op zijn kop. Een vos die geen kip eet. Dat kan toch niet! Elke ‘normale’ vos eet kip. Dus hoort Vik ook kip te eten. Wat een probleem. Vanaf dat ogenblik praten ma en pa enkel nog ‘over’ Vik en niet meer ‘met’ Vik. Het probleem moet opgelost worden. Pa vindt dat hiervoor een expert moet worden gezocht. Een expert die mogelijks het probleem duidelijk kan formuleren, zodat het kan opgelost worden. Misschien vindt die expert in het grote etikettenboek de juiste naam van het probleem. Maar laat ons in eerste instantie uitgaan van een medisch probleem. Daarom beslissen ma en pa om met Vik naar de arts te gaan. Misschien schrijft de dokter wel een medicijn voor waarmee Vik een ‘normale’ vos wordt die kip eet zoals alle andere vossen.

31 Gelukkig komt Vik terecht bij een arts die met verschillende brillen naar zijn patiënten kijkt. Eerst zet arts zijn biologische bril op en loert in de maag van Vik. Daarin ontdekt hij verschillende dingen die op het normale menu van een vos staan: een muis, een pad, een slak en een bes. Dus dit lijkt in orde. Maar kip ziet hij niet. Dan zet arts zijn socio-emotionele bril op en kijkt in het hart van Vik. Daar ziet hij kip. Op basis daarvan besluit arts dat er helemaal niets mis is met Vik.

Dat antwoord maakt Vik blij en ma en pa verward. Dit antwoord hadden ze helemaal niet verwacht. Want hoe moet het nu verder? Hoe ga je om met een vos die niet is zoals andere vossen???

32 Een uitnodiging tot praten

Ma en pa blijven met vragen zitten. Misschien begint het gewoon met ... een gesprek. Een gesprek met Vik, met kinderen, met elkaar. Een goed gesprek dat begint met en gevoed wordt door goede vragen. Laat dit boekje, het verhaal van Vik en Kip, daartoe een uitnodiging zijn.

33 In het basisonderwijs circuleert een document met 100 vragen om wiskundig denken bij kinderen te stimuleren. Uit onderzoek weten we dat het brein van kinderen sterk ontwikkelt door denkstimulerende vragen te stellen. En uiteraard is het aan het basisonderwijs om kinderen voor te bereiden op de huidige en toekomstige maatschappij door hen vanop jonge leeftijd en stapsgewijs in te wijden in de wereld van het lezen, rekenen en schrijven. Maar naast het leren 'leren' is er ook het leren 'leven' en leren 'samenleven'. En laat ons ook dat oefenen van jongs af aan. We beseffen echter dat het samen praten over diepere thema's zoals inclusie niet zo evident is. Daarom staan achteraan in het boekje vragen. Deze vragen zijn specifiek voor het boekje geschreven. We benoemen ze als 'denkstimulerende vragen'. Ze zijn geordend volgens het doelenkader van onderwijsonderzoeker Benjamin Bloom. De ordening gaat van lagere denkvaardigheden naar hogere denkvaardigheden van 'onthouden, begrijpen en toepassen, naar analyseren, evalueren en creëren. En ja, ook aan jonge kinderen kunnen vragen van hogere orde gesteld worden. Ook hier geldt 'Vroeg begonnen, is half gewonnen'. Deze vragen zijn effectief in verschillende klassen, zowel 3de kleuter als eerste leerjaar, uitgetest en goed bevonden.

34 Op de website van SIG vind je, onder 'publicaties', de webpagina van 'Vik eet geen kip'. Daarop vind je extra materialen om met het boekje aan de slag te gaan. Momenteel vind je er de algemene schema's voor het stellen van denkstimulerende vragen, deze webinar, de uitgeschreven tekst en sfeerbeelden uit de kleuterschool van Gijzegem. Verdere verwerkingsmogelijkheden volgen nog. Maar creëer gerust mee. Vandaar onze oproep naar jullie. Deel jouw ervaring, foto's en/of materialen wanneer je met het boek 'Vik eet geen kip' aan de slag bent gegaan. We bekijken alles, screenen je input en plaatsen deze, met jouw toestemming, op de 'Vik eet geen kip'- pagina ter inspiratie van anderen.

35 Tot slot

Tot slot wil ik juf Ann en juf Karen van de VBS Sint-Vincentius uit Gijzegem danken voor hun gastvrijheid en inzet voor het uitwerken van een prachtig, actief en interactief voorleesmoment voor hun kleuters.

36 Ik laat jullie graag nog even genieten a.h.v. een kort filmpje.

37 Om af te sluiten hoop ik vooral dat kinderen én volwassenen genieten van 'Vik eet geen kip'. Genieten om het samen of alleen herhaald voor te lezen of zelf te lezen. Maar mogelijks leidt het verhaal thuis, op school, in de jeugdbeweging of op andere ontmoetingsplekken tot gesprekken over 'Jezelf aanvaarden zoals je bent' en 'Anderen aanvaarden zoals ze zijn'. Want net zoals 'liefde' een werkwoord is, is 'inclusie' dat ook. Een leven lang oefenen in 'includere' 'insluiten' om te werken aan een leef-, leer- en werkplek waarin iedereen gewoon kan zijn wie zij of hij is of wil zijn. Verhalen kunnen de wereld niet veranderen. Maar verhalen kunnen mensen beroeren en veranderen en mensen kunnen de wereld veranderen. Laat ons daar samen groot en klein, jong en oud voor gaan.

Weet dat Vik geen kip eet omdat hij houdt van Kip. En Kip die houdt van Vik. En dat vinden zij helemaal OK.

38 Van harte dank om te luisteren.

39 Mocht je een vraag hebben, dan beantwoord ik die met plezier.